

Terápiás lehetőségek

1. Figyelemfejlesztés

A tanulási képességeket illetően kiemelkedő fontossággal bír a figyelem és az emlékezet. A tanulás minőségét nagyban meghatározza, hogy a gyerek mennyire képes figyelni, mennyire tudja felidézni az előző nap (vagy korábban) elsajátított ismereteket és készségeket. A figyelem kisebbeknél játékos formában, nagyobbaknál már tudatosabb formában is fejleszhető.

2. Finom-grafomotorika fejlesztése

A finomabb mozgások létrehozásához kis izomcsoportok izolált, elkülönített irányítását kell elsajátítani. Minél több gátló folyamat (fékezés, megállni tudás) van jelen a mozgásban, annál koordináltabbak a mozdulatok. A finommotorikára lefordítva: minél kisebb izomrészek lefékezésére képes a gyermek, annál fejlettebb a mozgása. Ennek a képességnek a fejlesztése elengedhetetlen a helyes ceruzafogás kialakításához, az írás előkészítéséhez.

3. Beszédészlelés, -értés fejlesztés

Az olvasás elsajátításának, a tanulásnak fontos előfeltétele az életkornak megfelelően elsajátított anyanyelv. Ez nemcsak a gyermek érthető, tiszta és nyelvtanilag helyes beszédének kialakulását jelenti, hanem a gyermek által hallott beszéd életkornak megfelelő szintű befogadását, feldolgozását is. Idetartozik a beszédészlelés és a beszédmegértés összetett folyamata.

Beszédészlelés

A beszédészlelés az a készség, amelyik lehetővé teszi, hogy a gyermek beszédhangokat, hangkapcsolatokat, hosszabb hangsorokat felismerjen, és képes legyen az elhangzásnak megfelelően megismételni. Ehhez szükséges, de nem elégséges az ép hallás! A jó beszédészlelés eredménye, hogy a gyermek megtanulja anyanyelve szavainak hangzását, és egyre több új szó (hangsor) felismerésére lesz képes, később nehézség nélkül tud betűket azonosítani, összeolvasni, jó technikával olvas, és ez a készség segít majd idegen nyelveket is tanulni

Beszédmegértés

A beszédmegértés az elhangzó (a mások által kiejtett) szavak, szókapcsolatok, mondatok és legmagasabb szinten a szövegek jelentésének, tartalmának megértése. Jó működése az összefüggések felismerését is segíti.

A jó beszédértés eredménye, hogy a gyermek tisztában van a szavak jelentésével, megérti, amire kéri, amit mesélnek neki, később azt is, amit olvas.

4. Iskola előkészítő foglalkozás

Az iskolaérettség elsősorban nem a születésnapok számán, hanem fizikai, pszichológiai és szociális szempontokon múlik. A legtöbb szülő nagy figyelmet fordít az iskola, vagy a tanítók kiválasztására, mert tudatában vannak, hogy ennek sorsdöntő jelentősége lehet a gyermek jövője szempontjából. Ezzel szemben kevesebben vannak azok, akik tisztában vannak a képességek szerepével a tanulás eredményessége érdekében, pedig ezek éppoly meghatározóak a jövőt illetően.

Az alábbiakban felsorolt képességek megléte, megfelelő fejlettsége meghatározó az iskolaérettség szempontjából, így az iskola előkészítő foglalkozások, ezeknek a képességeknek az erősítésére, fejlesztésére irányulnak:

- Helyes ceruzafogás
- Elemi mozgások összerendezettség
- Jó egyensúlyérzék
- Pontos finommozgások
- Biztonságos tájékozódás saját testen
- Térérzékelés
- Reprodukáló képesség térben, időben
- Térirányok ismerete
- Soralkotás, sorritmus folytatás (szerialitás)
- Szem-kéz koordináció
- Alak-háttér differenciálás (a lényeg kiemelése)
- Alak-, forma-, szín- és nagyságállandóság
- Részeket egészként nézni (gestalt-látás)
- Azonosság- különbözőség felismerése
- Auditív differenciálás
- Analizáló-szintetizáló képesség (dolgok elemeire történő szétszedése, majd elemekből felépítése)
- Átfordítási képesség (különböző értékelési síkon szerzett tapasztalat reprodukálása)
- Általános tájékozottság
- Elemi gondolkodási műveletek megléte (összefüggések felismerése, következtetések levonása)
- Problémamegoldó gondolkodás
- Vizuális-, auditív emlékezet megléte
- Kialakult feladattudat (képes arra, hogy a kapott feladatot elvégezze, s míg azt be nem fejezte, új tevékenységet ne kezdjen)
- Kudarc-tűrés (viselje el, ha kudarc éri, szembe tudjon nézni azzal a lehetőséggel is, amikor valami nem sikerül)
- Emberrajz
- Szocializáció
- Felnőttekhez való viszony

5. Kognitív képességfejlesztés

Az olvasás, írás és számolás elsajátításához szükséges részképességek gyengeségét, fejlődésbeli elmaradását mutató gyermekeknél végezzük ezt a terápiát, amely magában foglalja a megismerő funkciók (figyelem, emlékezet, észlelés, gondolkodás) fejlesztését is játékos formában.

6. Logopédia

Beszédindítás, megkésett beszédfejlődés terápia

Akkor beszélünk beszédkésésről, ha a hangadás csekély és az első szavak megjelenése két éves korban sem történik meg, vagy egy-két szó megjelenik, de a beszédfejlődés megkezd. Ennek többféle oka lehet, nem mindig csupán logopédiai problémáról lehet szó. Megkésett beszédfejlődésről beszélhetünk, ha késve indul, lassabb ütemben zajlik, de a normál beszédfejlődés minden fázisa jelen van a gyermek beszédfejlődésében.

Akkor beszélhetünk megkésett beszédfejlődésről, ha a gyermek 2-2;5-(3) éves, és még nem beszél, intellektusa ép, hallása ép, szociális készségei, játéka életkorára jellemző vagy azt megközelítő szinten van. Az is előfordulhat, hogy megindul a hangadás és a beszéd is, de beszéde nehezen érthető (esetleg csak a család érti), szókincse szegényes, leginkább egyszavas mondatokat használ, sokszor fordul elő nyelvtani és nyelvhelyességi hiba. Ezek a problémák jó beszédértés mellett állnak fenn. Gyakran jellemző, hogy a mozgásfejlődésben elmaradás tapasztalható. Ilyenkor fontos, hogy beavatkozzunk, megsegítsük a kisgyermek kommunikációs és beszédfejlődését.

Pöszeség terápia

Az artikulációs eltérés (pöszeség) a gyermekkor leggyakoribb beszédhibája. Akkor beszélünk róla, ha a kiejtés, hangképzés eltér az anyanyelv artikulációs normáitól. Találkozhatunk egészen enyhe, egy-két hangra kiterjedő eltéréssel, de akár 10-12 vagy még több hangot érintő, általános pöszeséggel is, ami a beszédérthetőséget jelentősen csorbítja vagy lehetetlenné teszi. A pöszeség, a kisgyermekkor velejárája, ilyenkor élettani pöszeségről beszélünk. Középső csoport végén, nagy csoport elején azonban már szükséges beavatkozni, hogy minél előbb kialakuljon a tiszta artikuláció. Javítása, direkt logopédiai módszerekkel, óvodás korban (4; 5) - 5 éves kortól ajánlott. Az artikulációs eltérést óvodás korban rendezni szükséges, mivel a beszéd tisztasága az olvasás-írás tanulására nagymértékben hatással van, továbbá a kommunikáció minőségét, a kortársközösségbe való beilleszkedést szintén jelentősen befolyásolja.

Diszlexia prevenció

Az olvasási zavarral küzdő, olvasási gyengeséget mutató gyermekek megsegítésének hatékony módszere, a diszlexia terápia. Az olvasási gyengeséget mutató gyermekek nem jutnak el az olvasástanulás olyan szintjére, hogy azt az önálló ismeretszerzés eszközeként alkalmazni tudják, ők lassabban, több segítséggel taníthatóak meg olvasni.

A terápiás program megtervezett, hatékony alkalmazása szükségessé teszi a valódi diszlexia pontos diagnosztizálását. Az olvasás-gyenge gyermekeknél a szakszerű tanítás, a veszélyeztetett, vagy a már kialakult diszlexiás gyermekeknél a prevenció, illetve a terápia jelenthet megoldást.

Az iránytartás, a téri tájékozódás, a betűsorrend megtartása, a vizuális, auditív és motoros funkciók működése, a betűforma globális vizuális rögzítése, a beszédhangok összekapcsolási technikája, ezen összetevők hiánya, vagy hibás működése kritikus pontjai lehetnek a diszlexia tüneteinek, kialakulásának.

7. Tanácsadás

A szülői konzultáció keretein belül lehetőség van arra, hogy személyre szabott tanácsokat, otthoni fejlesztési módszereket kapjon kezébe a szülő.